

Den polytekniske Lærestanstalt.

De Foranstaltninger der nærmest vedrøre Lærestanstaltens videnskabelige Virksomhed ere ogsaa i 1845 hverken mange eller betydelige at berette.

At det i forrige Aar indkjøbte til Lærestanstalten grændsende Hus Nr. 108 og 9 i St. Pederstræde allerede i dette Aar tildels er indrettet og taget i Brug for Anstaltens Hjem, er ovenfor S. 14 f. omtalt.

— Ifølge Indberetning af Bestyrelsen, under 16de August, havde Hans Majestæt Kongen allernaadigst skjænket Anstalten en Understøttelse af 300 rb. til Foretagelse af en teknisk-geognostisk Ekspedition med dens Examinander til Sverrig, hvilken Ekspedition Bestyrelsen agtede at lade finde Sted snarest muligt under Ledelse af Professor Forchhammer. Hertil meddelte Direktionen under ovennævnte Datum sit Samtykke.

— Det blev i sin Tid i Aarbogen (1841 S. 50 ff.) berettet, at det efter Bestyrelsens Forslag, for at fremme Matematikens Studium ved Anstalten, var ved kongl. Resol. af 23de Juli s. A. bleven tilladt, at der af den fra det Classenske Fideikommiss skjænkede Gave af 300 rb. aarlig maatte anvendes indtil videre 200 rb. til at lønne en Repetent i Matematikken. Denne Foranstaltning er nu ophørt, idet Bestyrelsen, da de mathematiske Dvælses i den senere Tid kun vare benyttede meget ufuldstændigt, og det tilsigtede Hjem saaledes ikke bleven opnaaet, har besluttet, ved Udlobet af Vintersemesteret 1845—46 at hæve Mag. Steens Engagement som matematisk Repetent ved Lærestanstalten.

— Efterat Direktionen fra Lektor Hummel havde modtaget Forespørgsel om, hvorvidt Noget kunde være til Hinder for, at han med sin Stilling ved Lærestanstalten kombinerede en Ansættelse som Vandinspektør her i Staden, i hvilket Tilfælde han agtede at fratrage sin hidtil hafte Post som Inspektør ved Anstalten, tilkjendegav Direktionen i Skrivelse af 1ste April, at Den Intet herimod havde at erindre, under Forudsætning af at han opgav de nylig nævnte Forretninger. Under 21de s. M. modtog Direktionen derefter Indberetning om at Hummel havde modtaget Ansættelse som Vandinspektør og derpaa erholdt Entledigelse fra Inspektørposten, samt at Bestyrelsen havde overdraget Inspektøratsfriveren Kand. Polyt. P. C. F. Faber bemeldte Inspektørpost. Med Hensyn til de Inspektøren ved Direktionens Skrivelse af 18de Maj 1844 (se Aarbogen 1844 S. 177) overdragne Dypeborstler, er det paalagt ham at stille en Kaution af 500 rb., samt derhos at fremlægge sine Bøger for Bestyrelsen en Gang hvert Kvartal.

— Den i forrige Aarg. (S. 177) omtalte Foranstaltning, at en saakaldet Inspektøratsfriver var bleven ansat, foreløbigen for 1844 og 45, saaledes at den fornødne Sum til hans Lønning, 200 rb., bliver at udtage af Avisindtægterne, er ved kongl. Resol. af 6te Oktbr. 1845 blevet forlænget for de to næste Aar, 1846 og 1847.

— I det af Professor Forchhammer bestyrede Laboratorium havde hidtil været normeret som Løn, dels til en Amanuensis, dels til en Laboratoriums-Karl, ialt et Beløb af 375 rb. Ved de i den senere Tid meget tiltagne Forretninger, paa Grund af den stigende Benyttelse af Laboratoriet, var denne Sum imidlertid bleven for lille, da med de Arbejder som Forstanderen nu nødvendigvis maatte fordrø af en Amanuensis, denne Gage ikke kunde være mindre end 200 rb., og en Laborato-

riums-Karl ikke kunde have mindre end 240 rb., naar han ikke tillige skulde søge andet Erhverv, hvilket ikke længere kunde tillades ham, hvis ikke Laboratoriets Arbejde skulde lide, eftersom dette var i stadig Tiltag; saaledes var f. Ex. Antallet af dem der benyttede Laboratoriet i Sommeren 1845 ialt 23, men i Vinteren 1845—46 30—33; formedelst det indskrænkede Rum havde en Kjelder maattet indrettes til Hjælpelaboratorium, men selv dette truede i sidstnævnte Semester med at blive overfyldt. Professor Forchhammer androg derfor paa, at ovennævnte Sum ved et Tillæg af 65 rb., hvortil netop den stigende Frekvens ved den derved tiltagende Indtægt skaffede de fornødne Midler, maatte suppleres til 440 rb., saaledes at heraf de 200 rb. tilfaldt Amanuensis, de 240 rb. Karlen. Dette af Anstaltens Direktor anbefalede Andragende bifaldt Direktionen ved Skrivelse af 9de Decbr.

Til de polytekniske Examina i Foraaret 1845 havde indstillet sig 8 Examinander, nemlig 3 til den naturvidenskabelige, 5 til den mekaniske Examen, af hvilke kun 4 bestode med nedenstaaende Hovedkarakterer. Den naturvidenskabelige Examen blev først fuldendt i Efteraaret, da Examinationen i Botanik, som paa Grund af Professor Schouvs Sygdom i Foraaret blev udsat, foretoges i Oktober Maaned af Docent Liebmann.

Examen i anvendt Naturvidenskab.

Krarup-Hansen, Ch. Th. Lødberg, Kand. Philos. (1836) Laudabilis.
Høyer, Ed. Fr. B., Kand. Philos. (1839) Laudabilis.

Examen i Mekanik.

Hamburger, B. Hl. Examinand fra 1841 Haud. illaud.
Lønborg, Ed. Aug. — — — — — Haud. illaud.

De skriftlige Opgaver ved begge Examina vare følgende:

A. For Kemikerne.

Mathematik. At fremstille under en-
delig Form Integralet

$$x = \int_a^y \frac{y dy}{\sqrt{b^2 - (a-y)^2}} \text{ og derefter bestemme}$$

Krumningsradius for den ved den fundne Ligning mellem x og y som retvinklede Koordinater givne Kurve, og specielt den Krumningsradius som svarer til $y=a-b$.
Mathematisk Physik. At fremstille Grundtrækkene af Læren om Jordens Figur og af de Undersøgelser hvorved denne Lære er bleven bekræftet.
Kemisk Physik. Man fremstille Læren om Legemernes Varmehybe (den specifikke Varme). Organisk-teknisk Kemi. Hvorledes tilberedes Stearinalys? Uorganisk-teknisk Kemi. Hvilke ere de væsentlige Bestanddele af en Vandbygningsskalk (Cement), hvorledes fabriceres den, hvilke til dette Produkt brugbare Materialier forekomme i Danmark og hvor findes de?
Mekanisk Teknologi. Frembringelsen af Metaller af forskellige Materialier og Dimensioner. Praktiske Prøver i Kemien. 1. Forfærdigelse af et organisk Præparat. 2. Forfærdigelse af et organisk Reagens. 3. En organisk Analyse. 4. Forfærdigelse af et uorganisk Præparat, og 5. en uorganisk Analyse, forskellige for hver Examinand især.

B. For Mekanikerne.

Mathematik. 1. At vise, hvorledes enhver lineær Differentialligning imellem to

Variable kan reduceres til en anden, som er en Orden lavere, med speciel Anvendelse paa

Ligningen $\frac{dy^2}{dx^2} + \frac{a}{x^4}y = 0$. 2. At fremsætte

Theorien af Trajektorierne og som speciel Anvendelse at søge Systemet af Trajektorier, som under en given Vinkel overkære det hele System af Ellipser, beskrevne alle om samme Centrum, med Aser som ere affatte paa to faste perpendicularare Linier, og som staae i et bestemt Forhold til hinanden. 3. At undersøge Formen for Faldet af et materielt Punkt paa den Kurve, beliggende i en vertikal Plan, hvis Ligning ved retvinklede Aser af x og y , den første horisontal, den anden vertikal, er $y^2 = (a + bx)^2$.
Mathematisk og kemisk Physik som for Kemikerne. Theoretisk Kemi. Under hvilke Omstændigheder dannes Cyan, hvorledes godtgøres dets Sammensætning, og hvilke ere dets mærkeligste Foræninger?
Mekanisk Teknologi som for Mekanikerne. Maskinlære. At fremstille de Maaber paa hvilke man ved Remme og Snore kan overføre en kontinuerlig omdrejende Bevægelse fra en Ase til en anden, samt de Beregninger for Parternes Spænding som herhen hører. Maskinkonstruktion. Et Vandfald af 17 Fods Højde fører en Vandmængde af 5 Kubikfod i Sekunden, men Aflobsvandets Vandspejl stiger ofte 2 Fod højere end den normale Stand. Ved dette Fald skal anlægges en Diemølle. Man forlanger nu Konstruktion og tilstrækkelig udført Hovedrids af hele Anlægget, samt Detail af Vandhullet. Deskriptiv Geometri. Der er givet en konisk Flade og en Kugle; man

føger Begrænsningen af den Stygge Kuglen vil faste paa den koniske Flade, naar Lysstrålerne udgaae fra et bestemt Punkt, tillige

gemed denne Kurves Asymptoter. Derfor har Kurven ingen Asymptoter, konstrueres Tangenten til et vilkaarligt Punkt i Kurven.

Sil den i November afholdte Afgangsexamen havde meldt sig 18 Aspiranter, af hvilke følgende 10 bestode:

Holmberg, Ed. Fdn., almindelig Forberedelses-Examen	Maj 1843.
Frich, Søren	— — — — — Novbr. 1845.
Fritz, Søren	— — — — — Novbr. 1845.
Freund, Pt. Aug.	— — — — — Novbr. 1845.
Melchior, Jsr. Bh.	— — — — — Novbr. 1844.
Belfour, James Friis, Student fra	1843.
Friis, Ed. Fdn. Gtl.	— — — — —
Magnus, C. Gu. B. almindelig Forberedelses-Examen	Maj 1844.
Muhl, Pt., Student fra Kiel, immatrikuleret i Kjøbenhavn	1845.
Pier, Alb. Ed., almindelig Forberedelses-Examen	Maj 1845.

Foruden disse studerede ved Anstalten ved Begyndelsen af det ny Kursus i November 1845:

A. Eldre Examinander.

Warming, Pt. Sæegh, Kand. Phil. indtraadt	1839.
Binzer, Ad. } indtraadte 1840.	
Wilsch, Jh. }	
Bache, Aug. Ad. }	
Bruhn, Jhn. }	
Dalgas, Guilielmo Aug. Ernest, Gjertsen, Rasmus, } indtraadte 1841.	
Hovitz, Jh. Ch. G. Kand. Phil. }	
Seibeltin, J. Ch. } indtraadte 1843.	
Gelmuyden, Bh. Fr. de Lange. } } Randb. Phil. }	
Bruun, Jh. Jt. }	
Peterfen, S. Ad. }	
Huggaard, S. Chf. B. }	
Sødring, Chf. Hansen, } indtraadte 1844.	
Thomsen, S. Pt. Fr. Jt. } } Phil. }	
Alberts, S. Tete }	
Bech, S. Ch. Kald }	
Rosenstand Goifte, Wl. Sidn. } indtraadte 1844.	
Horatio, }	

B. Værkstedselever.

- C. Bang, A. Risting, C. F. Rohmell, A. S. A. Zweidorff, S. T. Lund, B. Schüerer, C. Schmidt, Orholm, C. D. A. Meier, B. Eller, J. F. T. Lovener, J. Jrgens.
- Fremdeles
- C. 12 Extradeltagere med fuldstændig Afbenyttelse af Lærestanstalten.
- D. 13 Extradeltagere i kemiske Øvelser i det af Professor Zeise bestyrede Laboratorium.
- E. 20 Extradeltagere i kemiske Øvelser i det af Professor Forchhammer bestyrede Laboratorium.
- F. 3 Extradeltagere i Tegneundervisningen.
- G. 2 Extradeltagere i Professor Forchammers Forelæsninger over Krystallografi.
- H. 3 Extradeltagere i Professor Ramus' Forelæsninger over Algebra og Trigonometri.
- I. 10 Extradeltagere i de Forelæsninger over mekanisk Fysik som ifølge given Tilladelse holdes af Kand. Dolten, istedetfor Konferentsraad Ørsted.

Antallet af samtlige Deltagere i de forskjellige Forelæsninger og Øvelser var ved Begyndelsen af det ny Kursus følgende:

1. Kemiske Øvelser i Prof. Zeises Laboratorium	26 Deltagere
2. dito dito i Prof. Forchammers dito	33 —
3. Tegneundervisningen	36 —
4. Forelæsninger af Konferentsraad Ørsted over den kemiske Fysik, hvortil Afgang ifølge Foranstaltning af Selskabet for Naturlærens Udbredelse, saavidt Rummet tillader, staaer aaben for dem som anholde derom omtr. 250 Tilhørere	250 Tilhørere
5. Lignende Forelæsninger af Prof. Forchhammer over den almindelige Kemi omtr.	250 —
6. Sammes Forelæsninger over Krystallografi	18 —
7. Professor Ramus' Forelæsninger over Algebra og Trigonometri	23 —
8. Kapitajn Kellners Forelæsninger over den deskriptive Geometri	20 —
9. Kandidat Dolten over den mekaniske Fysik	28 —
10. Mathematisk Øvelse ved Repetenten i Mathematisk Mag. Steen	3 —

Tovrigt ere ifølge de i Universitetets Lektionskatalog indførte Fortegnelse, følgende de i Sommeren 1845 og Vinteren 1845—46

anmeldte Forelæsninger og Øvelser ved Lærestanstalten.

I. Sommeren 1845.

Konferentsraad Ørsted holder fysiske Øvelser om Onsdagen Kl. 12—3, samt Examinatorier om Lørdagen 12—1.

Statsraad Reinhardt fortsætter sine Forelæsninger over den almindelige Zoologi Lørdag og Fredag Kl. 10—11, og holder Examinatorier Lørdag Kl. 10—11.

Profesor Zeise leder **Femise Øvelser** hver Mandag og Tirsdag Kl. 9—3.

Profesor Jorchhammer leder **Femise Øvelser** Mandag og Tirsdag Kl. 9—3. Om Torsdagen Kl. 12—1 holder han Examinatorier.

Kapitajn Kellner fortsætter sine Forelæsninger over den **deskriptive Geometri** Mandag og Tirsdag Kl. 9—10, samt Torsdag Kl. 8—9.

Profesor Ramus læser hver Dag i Ugen Kl. 10—11 og Lørdag Kl. 8—9 over den højere **Mekanik**. Onsdag og Torsdag Kl. 5—6 fortsætter han Examinatorierne fra foregaaende Semester.

Lektor Vilfens foredrager **mekanisk Teknologi** Mandag og Tirsdag Kl. 8—9, Onsdag og Fredag Kl. 8—10, samt Torsdag og Lørdag Kl. 9—10.

Lektor Zummel læser hver Dag Kl. 11—12 over **Maschinen**. Desuden leder han dagligt **Tegneøvelserne** Kl. 1½—3.

Kandidat Steen holder **Øvelser i Mathematik** for Examinanderne i **Mekanik** Tirsdag og Fredag Kl. 12—2.

Mekanikus Poulsen, Forstander for Bærstederne, vejleder Arbejderne i disse.

2. Vinteren 1845—46.

Konferentsraad Ørsted holder Forelæsninger over den **Femise Physik** Mandag, Tirsdag, Onsdag og Torsdag Kl. 6—7. Onsdag, Torsdag, Fredag og Lørdag Kl. 11—12 foredrager han den **mekaniske Physik**. Han holder Examinatorier i bejlelige Timer.

Profesor Zeise holder Examinatorier for de ældre Examinander i gjensidigt bejlelige Timer. Desuden leder han de **Femise Øvelser** 12 Timer om Ugen, nemlig Mandag og Tirsdag Kl. 9—3.

Profesor Jorchhammer læser over den **almindelige Kemi** Mandag, Tirsdag, Onsdag og Torsdag om Aftenen Kl. 7—8 og holder derover Examinatorier i bejlelige Ti-

mer. Onsdag og Fredag Kl. 10—11 foredrager han **Krystallografi**. Mandag og Tirsdag Kl. 9—3 leder han de **Femise Øvelser**.

Kapitajn Kellner læser Mandag Kl. 11—12, Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 10—11, over den **deskriptive Geometri**.

Profesor Ramus læser Mandag Kl. 10—11 og de øvrige Dage i Ugen Kl. 12—1 over de **vansteligere Kapitler af Algebra og Trigonometrien**. Mandag Kl. 12—1 holder han Examinatorier herover. Onsdag og Fredag Kl. 5—6 holder han Examinatorier for de ældre Examinander.

Lektor Vilfens holder Examinatorier over **Teknologien** for de ældre Examinander Onsdag og Fredag Kl. 10—11 og Torsdag og Lørdag Kl. 9—10.

Lektor Zummel holder Examinatorier for de ældre Examinander Mandag, Tirsdag, Onsdag og Fredag Kl. 9—10.

Profesor Scharling holder Examinatorier for de ældre Examinander paa Tider der nærmere aftales.

Mag. Steen holder **Øvelser** for de ældre Examinander Tirsdag og Torsdag Kl. 4—6.

Mekanikus Poulsen, Forstander for Bærstederne, vejleder Arbejderne i disse.

Ann. Ifølge Lærestiftens Reglement staaer Afdgangen til Forelæsningerne og Øvelserne ogsaa aaben for Deltagere der ikke ville underkaste sig en polyteknisk Examen, imod at betale i Afgift til Lærestiften for ½ Aars Deltagelse i en Forelæsning 2 rb., for ¼ Aars Deltagelse i en af de experimentale Øvelser 6 rb., for ¼ Aars Deltagelse i Tegneundervisningen 3 rb., for Deltagelse i samtlige Indretninger ved Lærestiften, saavidt Omstændighederne tillade, 10 rb. om Kvartalet.

Økonomisk Henseende er af sær Bigtighed for Lærestiften den ny Lovbestemmelse hvorved der sikkes den en Rekognition i de fleste Tilfælde hvor Apotheker-Privilegier overdrages til ny Besiddere.

Efterat nemlig det kongl. danske Kancelli ifølge allerhøjeste Befaling havde nedlagt allerunderdanigst Forestilling angaaende hvorvidt der maaatte være Anledning til at paahyde en Rekognition til offentligt Brug ved deslige Privilegiens Meddelelse, behagede det Hans Majestæt under 2den Juli 1845 allernaadigst at bestemme,

at der ved Meddelelse af Apothekerprivilegier i hvilke det, i Medfør af den allerhøjeste Resolution af 23de Decb. 1842, udtrykkelig udtales, at Rettigheden til Apothekets Drift kun gjelder Besidderens Person, til den polytekniske Lærestiftelse skal erlægges en Rekognition, hvis Størrelse i ethvert enkelt Tilfælde vil blive allernaadigst fastsat, samt at der ligeledes, hver Gang et ældre Apothekerprivilegium, der ikke udtrykkelig lyder paa Arvinger, men paa den anden Side ikke heller, i Genhold til allerhøjstbemedelte Resolution, kan anses som blot personligt, overdrages til en ny Ejer, bliver at erlægge en Rekognition fra 200 rb. til 500 rb. efter nærmere allerhøjeste Bestemmelse, af hvilken sidstnævnte Rekognition to Trediedele skulle tilfalde forommeldte Lærestiftelse, men en Trediedel indtil videre forundes den pharmaceutiske Understøttelseskasse.

Derom blev under 28de Juli udfærdiget en Kancelliplakat.

Det blev allerede i forr. Aarg. (S. 178) bemærket, at der ved Meddelelse af Bevilling til Anlæg af et Apothek paa Kjøbenhavns Nørrebro blev paalagt Bedkommende en Kjendelse til Anstalten af 500 rb., og at der for denne Sum, der i 1845 indbetaltes, blev indført en kongelig Obligation af lige paalydende Beløb. Herved er saaledes gjort Begyndelsen til Opsamling af en foreget Kapital, hvoraf dog i Regnskabet for 1845 alene er optaget sidstnævnte Sum, men som i 1846 til Dato allerede er opvoret til 2100 rb. i kongelige Obligationer.

De Kjendelser der, foruden den anførte, i 1845 bleve tillagte Anstalten ere følgende:

Under 14de Febr. blev forundt Kand. Pharm. L. C. Møller Bevilling til et nyt Apotheks Anlæg i Nørresundby mod en Rekognition af 1000 rb. Heraf er imidlertid hidtil intet indkommet, da Bevillingshaveren er gaaet fallit.

Under 25de Nov. blev for Kand. Pharm. C. S. Schou ved Overdragelsen af Privilegiet til at drive Apotheket i Vordingborg, overensstemmende med ovennævnte Plakat, bestemt en Kjendelse af 200 rb., hvoraf altsaa Læreanstalten tilfaldt 133½ rb.

Ligeledes under 12te Decb. for Kand. Pharm. L. Ørnstrup, ved Overdragelsen af Privilegiet til at drive det saakaldte Elefantapothek her i Staden, en Kjendelse af 500 rb. til Deling paa den i Plakaten bestemte Maade, altsaa for Anstalten 333½ rb.

Endelig blev under 19de Decb. Kand. Pharm. F. S. L. M. Seidelin allernaadigst forundt Privilegium til at anlægge et nyt Apothek i Ringe i Fyen, istedetfor den i forr. Aarg. omtalte Kand. Laub, paa samme Vilkaar som denne, nemlig mod en Kjendelse til Anstalten af 1000 rb.

Læreanstaltens Indtægt af Avisprivilegier har modtaget en Forøgelse, idet der under 31te Juli allernaadigst tilstodes B. Ree Bevilling til at indtræde i sin afdøde Hustru's Rettighed til at drive Bogtrykkeri i Aalborg og udgive Aalborg Stiftsavis, dog saaledes, at Bevillingen ikkun skal være gjeldende saalænge J. C. Borch er Medinteressent, og at Bogtrykkeriet skal drives ligesom hidtil af Begge i Forening som et enkelt Officin, samt imod at B. Ree af den ham overdragne Andel af Stiftsavis-Privilegiet skal svare en aarlig Afgift af 100 rb. til den polytekniske Læreanstalt.

Med Hensyn til Læreanstaltens Gjeldsforhold til Regaliefonden bemærkes, at i Henhold til den oftere anførte kongelige Resolution af 16de Febr. 1844 (jfr. Aarb. 1844 S. 178), er første Gang i 1845 Alt hvad der indkom af Avisindtægterne anvendt dels til Forrentning af den rentebærende Gjeld, dels til en begyndende Afbetaling paa den ikke rentebærende, saaledes som nedenfor vil findes nærmere forklaret.

Ifølge det indkomne Regnskab har Anstalten i 1845 havt følgende Indtægter og Udgifter:

A. De i Budgettet optagne Indtægter.	Indtægt i 1845		Mere end Budgetsummen		Mindre	
	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.
1. Bidrag fra Adresskontoret	2000.	—				
2. — — den Rejersenske Fond	1000.	—				
3. — — Selskabet til Naturlærens Udbredelse	600.	—				
4. — — det Classenske Fideikommiss	300.	—				
5. Renter af Kapitalformuen	6600.	—				
6. Den til Løn for Læreren i Tegningsgeometri og til en Inspektorskriver bestemte Del af Avisafgiften	300.	—				
7. Betalingen for Forelæsninger og Dvælsler	1793.	15	143.	15		
8. Halvdelen af Nettogevinsten ved Arbejder som udføres i Værkstederne	670.	47½	250.	47½		
9. Leje af det til Institutet for Metalarbejdere overladte Lokale og for en Lejlighed i Kjøbenhavn	147.	88			2.	8
Uf sidstnævnte indkom noget mindre Leje end forud beregnet.						
	13411.	54½	393.	64½	2.	8

	Indtægt i 1845		Mere end Budgetsummen		Mindre Budgetsummen	
	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.
	13411.	54½	393.	64½	2.	8
10. Erstatning for Brændsel og Gas af dem der benyttede Lokalet	107.	=	15.	=		
11. Tilfældige Indtægter	293.	30	165.	30		
Den større Indtægt hidrører fra det ved det 2det Laboratorium indkomne betydelige Beløb for solgte og ituslagne Sager.						
B. Indtægter udenfor Budgettet.						
12. Universitetets Bidrag til de kemiske Laboratorier efter Normalreglementet	700.	=	700.	=		
13. Det ved kongl. Resl. af 25de April 1845 be- vilgede Forskud fra Universitetet til det 3die Laboratorium (se oven S. 15)	600.	=	600.	=		
14. Recognition for et Apothekerprivilegium	500.	=	500.	=		
15. Renten af de herfor indkjøbte Aktiver	20.	=	20.	=		
Summa Indtægt						
Fradrages det mindre Indkomne end normeret	15631.	84½	2393.	92½	2.	8
Er i det Hele indkommet over Budgettet . . .			2.	8		
			2391.	84½		

Udgift.

A. De i Budgettet optagne Udgifter.	Udgift i 1845		Mere end Budgetsummen		Mindre Budgetsummen	
	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.
1. Gager og Honorarer for Forelæsninger	5600.	=				
2. Til det 1ste kemiske Laboratorium	1576.	32	526.	32		
Denne Sum er afholdt dels af Laboratoriets Andel af Universitetets Bidrag, 450 rb., dels af den det vedkommende Andel i det under 7de og 11te Ind- tagtsposter Indkomne.						
3. Til det 2det kemiske Laboratorium	1555.	39	280.	39		
Den overskrivende Sum paa samme Maade dækket ved Laboratoriets Andel i det under 7de og 11te Indtagtsposter Indkomne.						
4. Til det 3die kemiske Laboratorium	1050.	=	850.	=		
Den overskrivende Sum er afholdt dels ved Labo- ratoriets Andel i Universitetets Bidrag, 250 rb., dels ved det samme i 1845 tilstaaede Forskud paa 600 rb. (hv. s. ov. S. 15).						
5. Til Værkstederne	1757.	13½	237.	13½		
Den hele Udgift har været . . . 5734 rb. 83 fl. deraf er indkommet for leverede Arbejder 4648 rb. 21 fl. efter Fradrag af den halve Nettogevinst . 670 — 47½ —						
	3977	— 69½ —				
	1757	rb. 13½ fl.				
Denne foregående Udgift er afholdt ved hvad der er indkommet mere end kalkuleret under 3de Indtagts- post, 250 rb. 47½ fl., efter Fradrag af 13 rb. 34 fl. som Værkstedernes Andel i det under 7de Indtagts- post Indkomne har været mindre end paaregnet.						
6. Til den pysiske Samling	448.	68			26.	28
7. — den teknologiske Samling	=	=			100.	=
8. — Tegnestuen	64.	84			85.	12
9. Erstatning til Universitetet for den af Anstalten benyttede Profesforgaard	400.	=				
10. Honorar for Regnskabets Afslæggelse og Løn til en Inspektorskriver	300.	=				
11. Til Gasbelysning, Brændsel, Skatter, Repara- tioner og Løn til 2 Karle, samt andre Udgifter vedkommende den almindelige Økonomi	1403.	25	13.	25		
12. Renter og Afdrag til den almindelige Skole- fond	300.	=				
13. Til forskellige Udgifter og ekstraordinære Bi- drag til enkelte Afdelinger, efter Bestyrelsens Bestemmelse	2016.	72	1536.	72		
nemlig til forskellige Udgifter . . . 392 rb. 23 fl. — ekstraordinære Udgifter til 2det Laboratorium . . . 550 — 80 — — Maskinværkstederne . . . 990 — 45 — — almindelig Økonomi . . . 83 — 20 —						
	2016	rb. 72 fl.				
	16472.	45½	3443.	85½	211.	40

fra forrige Side
Den overskrivende Sum er fornemmelig afholdt ved en fra 1844 overført i Balancekontoen indeholdt bestyrelsig Beholdning, der havde disponibel til disse Djemed.

B. Udgifter udenfor Budgettet.

14. 3 Anledning af Indkjøbet af en kongl. Obligation paa 500 rb. for den for et Apothekerprivilegium indbetalte Sum

Summa Udgift
Fradrages det som er udgivet mindre end normeret er i det Hele udgivet mere end kalkuleret 3 det Hele var indkommet over Budgettet
Totalindtægten var
Altsaa er det hele Beløb hvormed Udgiften har overstegit Indtægten og hvormed Anstaltens Formue er bleven formindsket

Udgift i 1845		Mere end Budgetsummen		Mindre end Budgetsummen	
rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.
16472.	45½	3443.	85½	211.	40
18.	19	18.	19		
16490.	64½	3462.	8½	211.	40
		211.	40		
		3250.	64½		
		2391.	84½		
15631.	84½				
858.	76	858.	76		

Denne Formindskelse udviser og Balancekontoen, ifølge hvilken Anstaltens hele Formue, som den 31te Decb. 1844 havde udgjort (se Aarb. 1844 S. 180) 170589 rb. 70 fl.
den 31te Decb. 1845 ifkun udgjorde 169730 — 90 —

hvilket er en Formindskelse af 858 rb. 76 fl.

Bemeldte Formue bestod i: den store Anstalten tilhørende kongl. Obligation 165000 rb. : fl.
den i 1845 indkjøbte mindre dito paa 500 — : —
Resten Beholdninger, heri indbefattet den ved kongl. Resl. 1 Apr. 1842 tilskaaede Sum af 3500 rb. som Driftskapital og Forskjud, Tilgodehavende, m. m., ialt 4230 — 90 —
er ovennævnte 169730 rb. 90 fl.

Avisindtægten indkom i 1845 med —
Restancer fra 1844 1682 rb. 57 fl.
Udgifter for 1845 2907 — 90 —
4590 rb. 51 fl.
hvorfra gaae de oven under 6te Indtægtspost til Lønninger bestemte . . . 300½ — : —
4290 rb. 51 fl.

hvilken Sum er anvendt saaledes:
til Dækning af den i forr. Aarg. (S. 178) omtalte Renterestance fra 1814 876 rb. 50 fl.
til Renten for 1845 af den rentebærende Gjæld, 83137 rb. 89 fl., 3337 — 69 —
4214 — 23 —

tilovers 76 rb. 28 fl.
hvilket Beløb er affiret paa den ifferentebærende Gjæld 21000 — : —
som derefter ved Aarets Udgang var formindsket til 20923 rb. 68 fl.

Følgende er det allernaadigst approberede Budget for Lærestiftelsen for 1846.

Indtægt.	Budget for 1846
	rb.
1. Bidrag fra Adresskontoret	2000.
2. dito — den Keisersenske Fond	1000.
3. dito — Selskabet til Naturlærens Udbredelse	600.
4. dito — det Clasenske Fideikommis	300.
5. Renter af Lærestiftelsens Kapitalformue	6620.
Kapitalformuen er i 1845 forøget med 500 rb., der ere indbetalte for Privilegiet til at anlægge et Apothek paa Københavns Torrebro.	
Den til Vøn for Læreren i geometrisk Tegning og for en Inspektorsfrider bestemte Del af Avisindtægten	300.
den i Budgettet forrige Aar omtalte allerhøjeste Villabølle til foreløbigen for to Aar at anvende 200 rb. af Avisindtægterne til at lønne en Inspektorsfrider er ved kongl. Resolution af 6. Oct. 1845 forlænget for Aarene 1846 og 47.	
	10820.

		Budget for 1846
		rb.
Fra forrige Side		10820
7.	Universitetets Bidrag til 1ste og 3die kemiske Laboratorium ifølge Normalreglementets fjerde Post f. 700 rb. hvori dog afgaaer et i 1845 derpaa optaget Forskud 100 —	600
Med Normalreglementet for Universitetet af 13. Nov. 1844 er, som Beberlag for Benyttelsen af den polytekniske Læreanstalts to kemiske Laboratorier, tillagt disse 700 rb.; men ved Resolution af 25. April 1845 blev det tilladt, at der til en større Anskaffelse maatte forskudsvis optages 600 rb. af Universitetets Bidrag, imod at der i Aarene 1846—51 inkl. tilbageholdes 100 rb. hvergang.		
8.	Betaling for Afbenyttelsen af Læreanstaltens Forelæsninger og Væbser . .	1650
9.	Halvdelen af Netto-Gevinsten for Arbejder som udføres i Værkstederne . .	420
10.	Leje-Indtægter	150
11.	Erfstatning for Brændsel og Gas af dem der benytte Vokalet	92
12.	Tilfældige Indtægter	128
Summa Indtægt		13860
Udgift.		
1.	Gager og Honorarer for Forelæsninger	5600
2.	Løn til en Inspektorskriver og Honorar til Regnskabsføreren	300
3.	Til det første kemiske Laboratorium	1500
Af Universitetets Bidrag til de kemiske Laboratorier (se Anmærningen til 7de Indtægtspost) er det første kemiske Laboratorium tillagt 450 rb.		
4.	Til det andet kemiske Laboratorium	1275
5.	— det tredje dito	350
Dette Laboratorium er ved Forbelysningen af Universitetets Tilskud tillagt 250 rb., men hvori fragaaer de ved Anmærningen til 7de Indtægtspost omtalte 100 rb.		
6.	Til Værkstederne	1520
7.	— den fysiske Samling	475
8.	— den teknologiske Samling	100
9.	Teqneftuen	150
10.	Erfstatning til Universitetet for den af Læreanstalten benyttede Profesforgaard	400
11.	Til Gasbelysning, Brændsel, Skatter, Reparationer, Løn til 2 Karle, og til andre Udgifter vedkommende Læreanstaltens almindelige Økonomi . . .	1390
12.	Renter og Afdrag paa Gjelden til den almindelige Skolefond	300
13.	Til forskjellige Udgifter og ekstraordinære Bidrag til enkelte af Anstaltens Afdelinger efter Bestyrelsens Anvisning	500
De her tillagte 20 rb. er Renten af den i Aaret 1845 tilkøbte kongelige Obligation, hvilket Rentebeløb er indbefattet under 5te Indtægtspost.		
Summa Udgift		13860
hvilket stemmer med Indtægten		13860

Institutet for Metalarbejdere havde i 1845, ifølge det afslagne Regnskab, efternævnte Indtægter og Udgifter.

Instituttets Hovedfond.

		Indtægter.
Beholdning fra forr. Aar		351 rb. 52 ff.
Renter af Obligationerne		722 — 38 —
dito af den indkøbte dito for et halvt Aar		4 — — —
Bidrag fra den Keiserenske Fond		400 — — —
Belynderes Bidrag		39 — — —
Elevernes dito		143 — 48 —
Bed Udstillingen indkom		8 — 48 —
		1568 rb. 90 ff.
		Udgifter.
Faste Gager: Prof. Petsch	100 rb.	
Mekan. Poulsen	100 —	
Sekretæren	50 —	
		250 rb. = ff.
Budgets Løn		30 — — —
Susleje		100 — — —
Bidrag til de to mindre Fonds		160 — — —
		540 rb. = ff. 1568 rb. 90 ff.

	Fra forrige Side	540 rb.	= ff. 1568 rb. 90 ff.
til Undervisning i Drejning	149 rb. 32 ff.		
- Gravering	61 — 32 -		
- Drivning og Modellering	59 — 32 -		
	<u>270 —</u>		
Anskaffelse af Materialier og Reparationer	76 — 72 -		
Brændsel, Olie og Lys	91 — 68 -		
Bogtrykker- og Bogbinder-Arbejde samt Advertisementer	43 — 48 -		
Assurance	2 — 48 -		
3 Anledning af Udstillingen	18 — 32 -		
Kjøbt en kongl. Obligation paa 200 rb. for	213 — 60 -		
		<u>1259 — 40 -</u>	
		Beholdning	309 rb. 50 ff.

Rejseunderstøttelses-Fonden.

	Indtægt.		
Beholdning fra forr. Aar	111 rb. 38 ff.		
Rente af 4100 rb.	164 — = -		
Belynderes Bidrag	3 — = -		
Institutets dito	150 — = -		
		<u>428 — 38 ff.</u>	
	Udgift.		
Rejseunderstøttelse til Urmagersvend Bilsffjødt	100 rb. = -		
Kjøbte to kongl. Obligationer hver paa 100 rb.	209 — 15 -		
		<u>309 — 15 -</u>	
		Beholdning	119 rb. 23 ff.

Premiefonden.

	Indtægt.		
Beholdning fra 1814	44 rb. 34 ff.		
Rente af Obligationerne	8 — = -		
Institutets Bidrag	10 — = -		
		<u>62 — 34 -</u>	
	Udgift.		
3 Præmier	15 — 16 -		
		Beholdning	47 rb. 18 ff.

Institutets rentebærende Formue er forøget med de ovennævnte for Institutets Hovedfond og Rejseunderstøttelsesfonden indkjøbte kongl. Obligationer paa ialt 400 rb. og bestaaer derfor i følgende Summer:

for Hovedfonden	18260 rb.
— Rejseunderstøttelsesfonden	4300 —
— Premiefonden	200 —
	<u>ialt 22760 rb.</u>

alt i kongelige Obligationer, hvoraf den største Del ere indskrevne i Statsgjældsdirectionens Protokoller.

Derfor komme de ovennævnte kontante Beholdninger af resp. 309 rb. 50 ff., 119 rb. 23 ff. og 47 rb. 18 ff., tilsammen 475 rb. 91 ff.